

OSVRT NA DJELOVANJE UDRUGE PODRAVSKIH STUDENATA 1994. – 1998.

(Najplodnije i najkreativnije istupanje studenata Podravine)

Ovaj napis neće biti samo kronologija i puki opis događaja vezanih uz Udrugu podravskih studenata (dalje: UPS-a), jer to je negdje zapisano i u Zapisnicima, već će se ovim napisom pokušati ukloniti zablude i obrazložiti bitne činjenice, odrednice, vrijeme djelovanja, utjecaj i značaj UPS-a u jednom vremenu, koje se sasvim sigurno neće više ponoviti. Ponajviše zbog značaja UPS-a na život mladih, a posebno studenata u tom vremenu, nastao je i ovaj tekst.

Izvorno shvaćanje Podravine, ideje i htijenja UPS-a

Udruga podravskih studenata osnovana je 1994. godine u proljeće u prostorijama Društva "Podravec" u Zagrebu. Osnivači su bili grupa studenata s različitih fakulteta i strukovnih opredijeljenja iz Koprivnice i šire Podravine koja je u svakodnevnicu studentskog i zagrebačkog života zapravo dijelila nešto zajedničko a to je bio kraj iz kojeg potječu – Podravina. Bili su to mladi ljudi, intelektualci i entuzijasti koji su u datim okolnostima i vremenu a najviše u naletu mladenačke životne energije željeli pokrenuti i ostvariti nešto dobro za sebe i svoj kraj. To dobro i pozitivno a svima zajedničko bila je energija, pouk i život kraja iz kojeg su došli.

Bila je to izvorna Podravina sa slika Generalića i ostalih doajena naivne umjetnosti, pisane figure Frana Galovića, filmsko ostvarenje i prikaz života i mentaliteta kraja u "Gruntovčanima", zapisi građanske Koprivnice iz prošlosti, topli doživljaji podravskih "gorica", seoska druženja i sijela naših starih, pa bila je tu i uvijek aktualna i nezaobilzna "dama" Podravka kao ne samo "koka koja nosi zlatna jaja" već kulturni i gospodarski identitet Podravine i Hrvatske.

Tada je već spomenuta nekolicina nas, s tim motivima osnovalo studentsku Udrugu a nismo bili krivi što smo Podravci. Odrednice djelovanja započinjale su od elementarnih ljudskih sloboda, kulturnog identiteta, promoviranja značaja obrazovanja, multidisciplinarnosti i neapolitičnosti, i konačno i najvažnije zajedničkog okupljanja, druženja, solidarnosti i pomaganja.

Okolnosti, uvjeti, vrijeme u kojem je UPS djelovao

Od 1994.-1998. godine u Hrvatskoj je bilo vrijeme rata i poraća, nacionalnog zanoša, burnih političkih i gospodarskih prestrojavanja i bilo je vrijeme koje nije trpilo ništa individualno ili civilno zapravo ništa što nije bilo nacionalno ili tzv. državotvorno. Regionalizacija, građansko društvo, individualizam, kulturno stvaranje, bilo kakav identitet i sl. bilo je pred naletom državotvornog i centraliziranog stanja društva. Osobno za mene su to bile vrlo neugodne godine kada se šutke prolazilo Ilicom i osluškivalo korake iza sebe.

Za neke je to bio izazov a za neke tama i vrijeme u kojem se trebalo bilo čega kloniti jer kad "topovi pucaju – muze šute". Za dvadestogodišnjaka u Zagrebu ustvari bilo je to vrlo delikatno doba prebrojavanja krvnih zrnaca i ograničenja pogleda na svijet. Isto tako, bilo je nepovoljno doba za bilo kakva društvena prikazivanja, a "ruže s kraja svijeta" što smo bili mi u UPS-u, igrali smo u tome iskonski konstruktivnu i poštenu ulogu, te možda najviše i zbog toga bili prihvaćeni u gotovo svim krugovima. Kad kažem konstruktivnu, tu ni u kom slučaju ne mislim općenito, a i takve smo kritike dobro podnosili.

I tako, s vremenom kao gotovo najuglednija i poznata studentska organizacija u Zagrebu, sa 500-injak članova i 200-injak probranih kulturnih događanja, stručnih, gospodarskih i političkih okruglih stolova i tema, kao "živo i zdravo tkivo" bili smo uporni u tom dekadentom okruženju tzv. "političkih elita" i diktaturi častohleplja. Bilo je malo lica u tom kolopletu lica, za kojima se jedan osviješteni student mogao povesti.

I da se vratim, držala nas je ona izvorna Podravina s početka priče, i želja da kad se vratimo u kraj - čekat će nas sretna budućnost.

Suradnja i efekti UPS-a s osvrtom na današnje stanje

U to vrijeme Udruga podravske studenata bila je ugledna i prihvaćena. Uz redovita ugodna druženja, surađivali smo s cijelom akademskom zajednicom Sveučilišta u Zagrebu, posebice Istarskom, Međimurskom i Dubrovačkom studentskom organizacijom, s fakultetskim strukovnim studentskim organizacijama, s Gradom Koprivnicom, Križevcima, Đurđevcom, Pitomačom i Ludbregom, sa KC-KŽ županijom, sa znastvenicima, gospodarstvenicima, umjetnicima iz Podravine i Hrvatske. Ta suradnja donijela nam je brojne spoznaje iz ugodnih druženja i ukratko otvarala nam vrata u svijet.

Podravina i Koprivnica, bili su tada politički mrtvo podneblje ako izuzmemo iz toga

značaj Podravke, a u samom gradu nije postojalo bitnijih društvenih događanja a pogotovo ne za mladu i studentsku populaciju. UPS je tu bio pravo osvježenje. Izdano je nekoliko publikacija vrlo dobro prihvaćenih od mlađe ali i starije populacije Koprivnice i Podravine. I u Podravini, tada nije bilo gotovo niti jedne Općine koja nije gostovala kod studenata prezentacijom svoje povijesti, folklorne baštine, tradicije ili običaja. Isto tako nije bilo ni značajnijeg gospodarskog subjekta iz Podravine koji se nije prezentacijom poslovanja, i potreba za mladim stručnim kadrovima predstavio studentima. Dnevno politička događanja u principu su zaobilazila takva druženja.

Danas, Udruga podravskih studenata nema nikakvo značenje u društvenom utjecaju i intelektualnom usmjeravanju mladih. Primat u tome su preuzele Udruge mladih i u ime mladih u Koprivnici. Naočigled ta izvorna Podravina i intelektualnost su se "na rubu pameti" komercijalizirali i iako se u samoj Koprivnici i šire mnogo toga ipak promijenilo (čini se nabolje) da mladima a posebno studentima uvijek i sve štima to ne mogu vjerovati. Od mnogo kolega, danas uspješnih pojedinaca čuo sam da su u UPS-u mnogo toga naučili i zaista i sam smatram da je onda bila stvorena ,rječju i djelom, akademska samostalna institucija posljedično entuzijazmu mladih.

Osobe i anegdote vezane uz UPS

Brojne su osobe i anegdote obilježile djelovanje UPS-a u tom vremenu.

Sjećam se te proljetne večeri kad smo osnovali Udrugu a kobasice i ostala zakuska se se prevozila tramvajem dok smo Vid Balog i ja s čuđenjem promatrali to "događanje naroda". Dio nas je tada završio i u HNK među na jednoj drugoj zakusci s hrvatskim glumačkim legendama.

Bilo je tu i mnogo dugih noći s pokojnim novinarom Vinkom Česijem-Českom kojemu je s nama uvijek bilo lijepo i bio je naš istinski pobornik i mecena među Podravcima u Zagrebu.

Pajo Kanižaj uvijek duhovit i tada je preko naše mladosti, ratovao protiv svoje mladosti ili je bilo čak i obrnuto.

Posebice me se jednom prilikom dojmio Martin Špegelj svojom istinskom skromnošću, nenametljivošću i pristupačnošću.

Neodoljiva je bila dobronamjernost i entuzijizam Ivice Gažija.

Sa Špirom Guberinom zaista se moglo jednostavno i vrlo zanimljivo razgovarati. Svračali su među nas i Josip Manolić i sadašnji Predsjednik Republike Stipe Mesić tada u nemilosti vlasti i uvijek mi je žao što su i tada puhali na hladno tj. na nas.

Ivana Ranilović-Vanna u najvećem usponu i prekretnici karijere dala nam je jedan intervju (razgovarali smo o goricama) i zasuzilo joj je tada oko za zavičajem uz pratnju nemilosrdnih menađera.

Bili su tu i razni skorojevići, politikanti, radikali (npr. Hrvatski blok doslovno su

činila trojica a nijedan od njih nije bio Hrvat).

Družili smo se i Romskom strankom (čak bili i dio njihovih običaja), a bolivijska grupa Suroazo s Jelačić placu u nedostatku sadržaja jedne večeri svirali su nam uz dobru volju.

S Istrijanima i Međimurcima smo izmjenivali druženja, a večeri smo znali provesti i u kulturnom "Saloonu" u društvu Dine Dvornika i estradnih zvijezda.

Najposjećenija su naravno bila Martinjska krštenja vina a kada smo imali izbore za vodstvo Udruge bili su to principi demokracije tada nepoznati u Hrvatskoj.

Sjećam se one dramatične večeri kada smo bili pozvani na demonstracije za Radio 101 i tada sam to odbio bojeći se da netko ne strada u tom trenju demokracije i diktature.

Sjećam se i prve nakane privatizacije točnije kupnje Podravke i tada smo pisali pismo potpore Upravi u ime 400 studenata Podravine. Nekome je vjerojatno to i doista nešto značilo.

Pojedinačno smo pokušavali na bilo koji način a najčešće snalažljivošću otići u inozemstvo, u svijet ali tada zbog statusa Hrvatske u svijetu to najčešće nije bilo moguće. Kad sam kasnije napokon u tom naumu i uspio otvorila mi se slika tog "čarobnog svijeta" i puni značaj marketinške "priče o čokoladi Milka".

Sjećam se i jednog sastanka s ravnateljem Studentskog centra u Zagrebu, dotičnim gospodinom Milasom, koji je određivao standard studentskog života i bio predvodnik hercegovačkog lobija s kojim smo bili u sukobu a ured kao iz "Wall Street"-a - indijski ćilim, kožne fotelje i mahagoni i retorika državne linije kojoj nismo pripadali. Pa ti budi student!

Dobro smo surađivali i s prof. dr. Ivom Andrijačićem, prvim dekanom Ekonomskog fakulteta u Koprivnici a obostrani entuzijazam u razvoju visokog školstva bio je zavidan.

Plijenila je tada i požrtvornost akademika Ivana Supeka koji se tada jedini postavio alternativno i zalagao za civilno društvo.

I da skratimo, bio je to zaista sadržajan i studentski život u pravom smislu riječi a zahvaliti moramo samo sebi, našoj želji i zalaganju, koliko god to u današnjem društvu zvuči neobično ili nenormalno.

Zaključak studentske generacije UPS-a 1994.-1998.

Odlaskom studentske generacije iz UPS-a koja je osnovala i vodila UPS tijekom navedenih godina i većinom njih povratnika u Podravinu i utjecaj i značaj UPS-a iz tih godina je, nažalost, jenjavao.

Ova pak generacija, imala je nesreću što smo živjeli i vjerovali u lijepu budućnost novostvorene države, zavičaja i nas u njemu.

Nismo, naime, vjerovali da će nastupiti nepoštena privatizacija društvenog dobra i onaj prvobitni surovi kapitalizam, da će se Hrvatska 15 godina (a tu su i naše godine) najčešće, u agoniji nemoćno vrtjeti i tražiti novi identitet, da će i u našim lokalnim okvirima Podravka kao nositelj razvoja postati maćeha onome od čega je nastala, da će banke i trgovine u Hrvatskoj postati strane a znanje, rad, iskustvo i pamet domaćih ljudi toliko obezvrijeđeni, da će proizvodnja novih vrijednosti, moral i kreativnost pojedinaca biti beznačajne vrijednosti, i najgore od svega da će sve to uz istaknut osobni interes, narodu i mladima (čak i studentima) to postati društvene uzance ponašanja.

Ali neka, dobro, to je moderni svijet kome smo težili i postoje novi izazovi i u tom svijetu, ako shvatimo da onaj tko ima prošlost može imati i budućnost, točnije, život nije počeo s nama a u njemu važan je identitet, kao i odnosi ljudi koji ga čine i grade. Osobno mislim, da nikome od nas nije žao trenutaka provedenih u UPS-u već nam je žao okolnosti i vremena koje nasoj generaciji nije bilo ni malo naklonjeno. Smatram da je tu i najveći grijeh struktura – ukrasti nečiju mladost, ambiciju i energiju.

Naposljetku, ostaje tek dobra stara priča između nas, kao priča uz dobro staro vino. I još podosta života pred nama!